

Ministerstwo Cyfryzacji

Biuro Ministra
Dyrektor
Katarzyna Antoniak

BM.WDS.050.2.2026
Warszawa, 23 lipca 2026 r.

Szanowny Pan
Fabian Kowalski
Prezes Zarządu
Fundacja Fabian Digital

Do wiadomości:

Szanowna Pani
Małgorzata Szybalska
Dyrektorka
Departamentu Kształcenia Ogólnego
Ministerstwo Edukacji

Dotyczy: Wniosku o zajęcie stanowiska Ministerstwa Cyfryzacji oraz Komitetu Rady Ministrów do Spraw Cyfryzacji ws. rozporządzenia MEN nr 117

Szanowny Panie,

dziękujemy za przesłanie stanowiska Fundacji Fabian Digital wraz z wnioskiem dotyczącym projektu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej (nr 117) oraz za przedstawienie argumentów odnoszących się do wpływu proponowanych rozwiązań na uczniów realizujących obowiązek szkolny poza szkołą.

Organizacja systemu oświaty oraz zasady przeprowadzania egzaminów pozostają w kompetencjach Ministra Edukacji Narodowej jako projektodawcy rozporządzenia nr 117. Rozporządzenie nie zostało jeszcze skierowane do rozpatrzenia przez Komitet ds. Cyfryzacji.

W załączeniu przekazujemy szczegółowe wyjaśnienia Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych – komórki organizacyjnej Ministerstwa Cyfryzacji, której głównym zadaniem jest koordynacja działań na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych oraz przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Polsce.

Dziękujemy za zaangażowanie Fundacji w debatę publiczną dotyczącą rozwoju nowoczesnych i dostępnych rozwiązań cyfrowych oraz za przekazanie szczegółowych informacji dotyczących skutków projektowanych regulacji dla określonych grup uczniów.

Z wyrazami szacunku

Katarzyna Antoniak
Dyrektor Biura Ministra
/dokument podpisany elektronicznie/

Załącznik – Opinia Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych

Regulacje dotyczące organizacji egzaminów pozostają we właściwości Ministra Edukacji Narodowej jako organu właściwego w sprawach oświaty. Niemniej jednak, z uwagi na możliwe aspekty związane z wykorzystaniem technologii cyfrowych, CRKC przedstawia poniższe uwagi.

CRKC dostrzega, że projektowane rozwiązania mogą stać w pewnej opozycji w stosunku do wypracowywanych wcześniej rozwiązań i polityki państwa np. w stosunku do „Polityki Cyfrowej Transformacji Edukacji”, której inicjatorem było MEN, a przyjętej przez Radę Ministrów w 2024. „Polityka Cyfrowej Transformacji Edukacji” zakłada rozwój dydaktyki cyfrowej, powszechne wykorzystanie technologii w procesie nauczania, zapewnienie dostępu do narzędzi i zasobów cyfrowych oraz budowę ekosystemu edukacji cyfrowej. W tym kontekście całkowite wykluczenie możliwości przeprowadzania egzaminów z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej wymaga uzasadnienia, ponieważ stanowi odstępstwo od ogólnego kierunku polityki państwa w zakresie cyfryzacji edukacji. Na stronie nr 10 niniejszej polityki w rozdziale pt. „Metody kształcenia, dydaktyka cyfrowa, cyfrowe zasoby dydaktyczne” szczególnie podkreśla się znaczenie wykorzystania cyfrowych zasobów dla osób ze szczególnymi potrzebami: *„Jednocześnie istotne jest tutaj dostosowania dydaktyki cyfrowej do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wykorzystanie technologii w treningu brakujących funkcjonalności, a także uwzględnienie ograniczeń uniemożliwiających uczestniczenie w lekcji lub realizację nauczania. Metody edukacji na odległość bądź hybrydowej mogą pomóc przezwyciężyć takie ograniczenia”*.

Jednocześnie warto tu podkreślić, że w sytuacji wyższej konieczności państwo polskie stosowało na szeroką skalę rozwiązania zdalnej edukacji jak podczas COVID-19. Za taką wyższą konieczność można by również uznać m.in. sytuację zdrowotną dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami, w tym osób niepełnosprawnych.

W związku z tym CRKC stoi na stanowisku, że zasadne jest powtórne przeanalizowanie, czy całkowite wyłączenie możliwości przeprowadzania egzaminów zdalnych dla części dzieci np. ze specjalnymi potrzebami jest rozwiązaniem proporcjonalnym oraz czy rozważono warianty zapewniające równoważny poziom bezpieczeństwa i wiarygodności egzaminów przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii.

Zarówno egzamin stacjonarny, jak i egzamin zdalny mają odmienne ryzyka nadużyć. Odpowiednio zaprojektowane i wykorzystywane systemy mogą umożliwić zastosowanie mechanizmów identyfikacji ucznia, rejestracji i audytu egzaminu, w szczególności poprzez pełną rejestrację przebiegu egzaminu, weryfikację tożsamości oraz możliwość kontroli ex-post, zapewniając tym samym wysoki poziom wiarygodności procesu egzaminacyjnego. Określenie minimalnych wymagań technicznych i organizacyjnych, których spełnienie gwarantowałoby odpowiedni poziom bezpieczeństwa, transparentności i równego dostępu do edukacji byłoby optymalnym rozwiązaniem dla m.in. uczniów o specjalnych potrzebach, ale też uczniów uczących się w edukacji domowej w małych miastach i wsiach, których rodziny na posiadają środków finansowych na liczne dojazdy do miejsca przeprowadzenia egzaminów (najczęściej do dużych miast). Każda szkoła ubiegająca się

o możliwość przeprowadzania egzaminów przez internet musiałaby udokumentować spełnienie minimalnych wytycznych.

W przypadku takich wytycznych dla przeprowadzenia egzaminów on-line mogły by zostać uwzględnione następujące kwestie:

1. Przeprowadzenie identyfikacji tożsamości osoby zdającej za pomocą co najmniej 2-óch metod (np. wykorzystanie mObywatela, okazanie legitymacji szkolnej, jednorazowego kodu egzaminacyjnego lub indywidualnego linka itd.).
2. Wizualna identyfikacja ucznia przez komisję/egzaminatora poprzez transmisję obrazu oraz porównanie z wizerunkiem z dokumentu tożsamości.
3. Kontrola środowiska egzaminacyjnego (komisja/egzaminator powinien mieć możliwość oceny warunków przeprowadzania egzaminu, pokazanie miejsca egzaminu; pomieszczenie, biurko, monitor, dostępność innych urządzeń elektronicznych mogłoby być zweryfikowane poprzez wykonanie pełnego obrotu kamerą o 360 stopni w przypadku uczniów, którzy mają taką możliwość).
4. Podczas egzaminu powinien mieć miejsce stały monitoring video oraz audio ucznia (podczas całego egzaminu powinna być włączona kamera, mikrofon).
5. Stałe udostępnianie ekranu komputera lub udostępnianie ekranu na życzenie komisji/egzaminatora w zależności od formy egzaminu pisemny/ustny (podczas egzaminu system powinien dawać możliwość udostępniania pulpitu co pozwalałoby komisji/egzaminatorowi weryfikować uruchomione programy, przełączanie okien, korzystanie z przeglądarki, uruchamianie komunikatorów lub korzystanie z innych niedozwolonych aplikacji).
6. Rejestrowanie całego przebiegu egzaminu (każdy egzamin powinien być nagrywany, a nagranie powinno obejmować obraz, dźwięk, udostępniany ekran, logi systemowe). Nagrania powinny być przechowywane przez ustalony okres niezbędny do przeprowadzenia audytu, kontroli lub rozpatrzenia ewentualnych zastrzeżeń.
7. Rejestr zdarzeń teleinformatycznych (system powinien automatycznie rejestrować wszelkie operacje jak godzina logowania, identyfikator użytkownika, adres IP, przerwy w transmisji, ponowne logowanie, utrata połączenia internetowego, wyłączenie kamery, mikrofonu itp. dla przeprowadzenia późniejszego audytu/kontroli).
8. Bezpieczeństwo transmisji i przechowywania danych – system wykorzystywany do przeprowadzania egzaminów online powinien zapewniać odpowiedni poziom ochrony danych, w szczególności poprzez szyfrowanie transmisji, kontrolę dostępu do danych egzaminacyjnych oraz zabezpieczenie nagrań i dokumentacji egzaminacyjnej przed nieuprawnionym dostępem, utratą lub modyfikacją, zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych, w szczególności wymaganiami wynikającymi z RODO.
9. Elektroniczny protokół egzaminu (dla transparentności procesu mógłby być generowany automatycznie i przechowywany protokół zawierający np. datę, godzinę rozpoczęcia, zakończenia egzaminu, skład komisji/imię i nazwisko egzaminatora, dane ucznia, identyfikator nagrania, informacje o incydentach, podpisy elektroniczne członków komisji/egzaminatora).

10. Audyt i możliwość kontroli przez organ nadzorujący (kuratorium powinno mieć możliwość przeprowadzenia kontroli ex post; stworzony system powinien umożliwiać kontroli szybki dostęp do np. nagrań egzaminu, logów systemowych, protokołu egzaminacyjnego, historii uwierzytelniania i innych niezbędnych dokumentów).
11. Wymagania dotyczące infrastruktury i niezawodności – system wykorzystywany do przeprowadzania egzaminów online powinien zapewniać odpowiednią stabilność działania oraz możliwość przeprowadzenia egzaminu w sposób niezakłócony, w szczególności poprzez zapewnienie odpowiedniej jakości transmisji obrazu i dźwięku, odporności na typowe problemy techniczne oraz procedur postępowania w przypadku awarii lub utraty połączenia.
12. Wykorzystane systemy powinny spełniać warunki dostępności cyfrowej (platforma egzaminacyjna powinna być dostosowana i adoptowalna do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i korzystających z technologii asystujących).

Ponadto CRKC, pragnie zwrócić uwagę, że w przypadku pozostawienia lub wprowadzenia możliwości przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych w formie zdalnej, rozwiązania techniczne oraz organizacyjne powinny spełniać wymagania w zakresie dostępności cyfrowej, tak aby zapewnić możliwość udziału wszystkim uprawnionym osobom, w szczególności osobom z niepełnosprawnościami oraz osobom ze szczególnymi potrzebami.

Wbrew zawartemu we wniosku stwierdzeniu, Fundacja Fabian Digital nie jest podmiotem nadzorowanym przez Ministrowa Cyfryzacji. Fakt zawarcia w par. 4 statutu fundacji stwierdzenia Ministrem właściwym ze względu na cele Fundacji jest Minister Cyfryzacji nie tworzy żadnego zobowiązania po stronie Ministra i może jedynie wskazywać, że fundacja działa w obszarze pokrywającym się z zakresem właściwości MC.

Projekt podlegał konsultacjom międzyresortowym w ramach rządowego procesu legislacyjnego. Ministerstwo Cyfryzacji nie zgłosiło do niego uwag.

Kwestie organizacji egzaminów szkolnych i wymogów egzaminacyjnych w tym zakresie, stanowią element działu administracji rządowej oświata i wychowanie. Ministrem właściwym dla tego działu jest Minister Edukacji, dlatego przedmiotowa kwestia pozostaje w jego wyłącznej kompetencji.